

LOO PLAN

voor bos, natuur en landschap

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

*Mavo-locatie Derickxkamp
Eerbeek*

COLOFON

OPDRACHT

Quicksan in het kader van de Wet natuurbescherming voor de Mavo-locatie aan de Derickxkamp in Eerbeek.

OPDRACHTGEVER

Veluwonen
Postbus 72
6960 AB Eerbeek

OPDRACHTNEMER

LOO PLAN, voor bos, natuur en landschap
Diepesteeg 4
6994 CD De Steeg
tel.: 026 – 351 41 74
info@looplan.nl
www.looplan.nl

Uw kenmerk :

Ons kenmerk : 2021-100961-2161

Datum : 7 mei 2021

Contactpersoon : Bart Wouters

Contactpersoon : René Schiks

Medewerking van : Pim Engeltjes

© Loo Plan B.V. Dit rapport is vervaardigd op verzoek van en hiermee eigendom van de opdrachtgever. Loo Plan is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade voortvloeiende uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Loo Plan. De opdrachtgever vrijwaart Loo Plan voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

BEVINDINGEN

1	INLEIDING	2
1.1	SCOPE	3
1.2	KWALITEITSBORGING	5
2	WERKWIJZE	6
2.1	LITERATUURSTUDIE (SOORTWAARNEMINGEN EN BIOTOOP)	6
2.2	GEBIEDSBESCHERMING	6
2.3	HOUTOPSTANDEN	7
2.4	SOORTBESCHERMING	8
3	RESULTATEN	9
3.1	HUIDIGE SITUATIE EN BIOTOOP	9
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	10
3.3	HOUTOPSTANDEN	11
3.4	OMGEVINGSCHECK	11
3.5	SOORTBESCHERMING	12
4	EFFECTBEOORDELING EN CONCLUSIE	16
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	16
4.2	HOUTOPSTANDEN	16
4.3	SOORTBESCHERMING	16

ACHTERGRONDINFORMATIE

BIJLAGEN

1. WETTELIJK KADER ALGEMEEN
2. TOETSINGSCRITERIA QUICKSCAN
3. FOTO'S
4. BOUWJAREN PROJECTGEBOUWEN E.O.
5. ENERGIELABELS PROJECTGEBOUWEN E.O.
6. DETAILLERING VOorgenomen WERKZAAMHEDEN

Bevindingen

Tabel 1: Beknopte conclusie.

Onderdeel	Conclusie	Vervolgactie
Gebiedsbescherming	De voorgenomen werkzaamheden hebben mogelijk invloed op gebiedsbescherming door stikstofdepositie. Effecten door licht, geluid of trillingen zijn uitgesloten.	Uitvoeren Aeriusberekening.
Houtopstanden	Er is geen sprake van houtopstanden binnen de Wet natuurbescherming.	Geen.
Beschermde soorten	In het gebied zijn verschillende beschermde soorten aangetroffen of worden verwacht. Dit zijn: 1. Huismus; 2. Gierzwaluw; 3. Gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger (in het gebouw gebouw); 4. Ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis (in de dode boom).	Nader soortenonderzoek naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen.
Voorwaarden	Afhankelijk van het tijdstip waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd, dient rekening gehouden te worden met broedende vogels (met name merels, mezen en houtduiven). Houd rekeningen met andere dieren die in het gebied aanwezig kunnen zijn, zoals egels, waarvoor de zorgplicht van toepassing is.	Geen verstorende werkzaamheden uitvoeren tijdens het broedseizoen (indicatief van maart tot half augustus). Bij werkzaamheden binnen het broedseizoen dient voorafgaand een controle op broedvogels uitgevoerd te worden door een ecooloog. Of potentiële nestplaatsen moeten vóór het broedseizoen ongeschikt worden gemaakt. Geef invulling aan de zorgplicht. Dieren moeten de mogelijkheid krijgen veilig weg te komen.

1 Inleiding

Woningcorporatie Veluwonen is voornemens de voormalige Mavo-locatie aan de Derickxkamp in Eerbeek (zie figuur 1) te slopen. De sloop van het gebouw maakt onderdeel uit van een groter project voor de herontwikkeling van deze wijk in Eerbeek (bijlage 6). Bij de sloop van het gebouw wordt mogelijk ook de op het terrein aanwezig beplanting verwijderd.

Veel werkzaamheden zijn vergunningsplichtig. Een van de aspecten waarop getoetst moet worden is de soortbescherming (bijlage 1). Deze toetsing moet inzicht geven op de vraag of de geplande werkzaamheden uitvoerbaar zijn in het licht van deze wetgeving, en heeft de vorm van een quickscan. De aard van de werkzaamheden (en kennis hiervan) is hierbij essentieel.

Mogelijke effecten die op kunnen treden zijn:

- Verstoring door aanwezigheid van mensen en (groot) materieel.
- Verstoring door geluid, licht en trillingen.
- Tijdelijk ongeschikt worden van leefgebied (door aanleg werkstroken, materiaalopslag e.d.).
- Doden of verwonden van individuen van een populatie.
- Verdwijnen van nestgelegenheid.
- Verlies van leefgebied (verblijfplaatsen, foerageergebied en essentiële verbindingzones) door verandering van grondgebruik.

In de nu voorliggende rapportage zijn de resultaten van de uitgevoerde quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming opgenomen. Op basis van een bureaustudie en een veldbezoek door een ecoloog is de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten onderzocht. Aan de hand van de resultaten van de quickscan wordt getoetst welke effecten de geplande werkzaamheden op de beschermde soorten kunnen hebben.

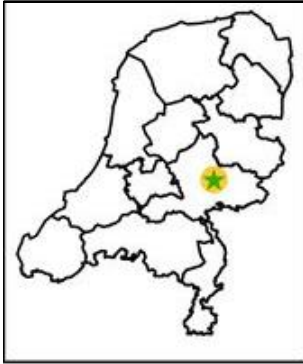
Wanneer er geen beschermde soorten aanwezig zijn (of verwacht worden), kan het project zonder aanvullende maatregelen doorgang vinden. Als het op basis van de quickscan aannemelijk is dat er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn én dat de voorgenomen werkzaamheden deze zouden kunnen beïnvloeden, zijn er vervolgstappen nodig.

In tabel 1 is de conclusie beknopt weergegeven. Achtergronden en details zijn opgenomen in de bijlagen.

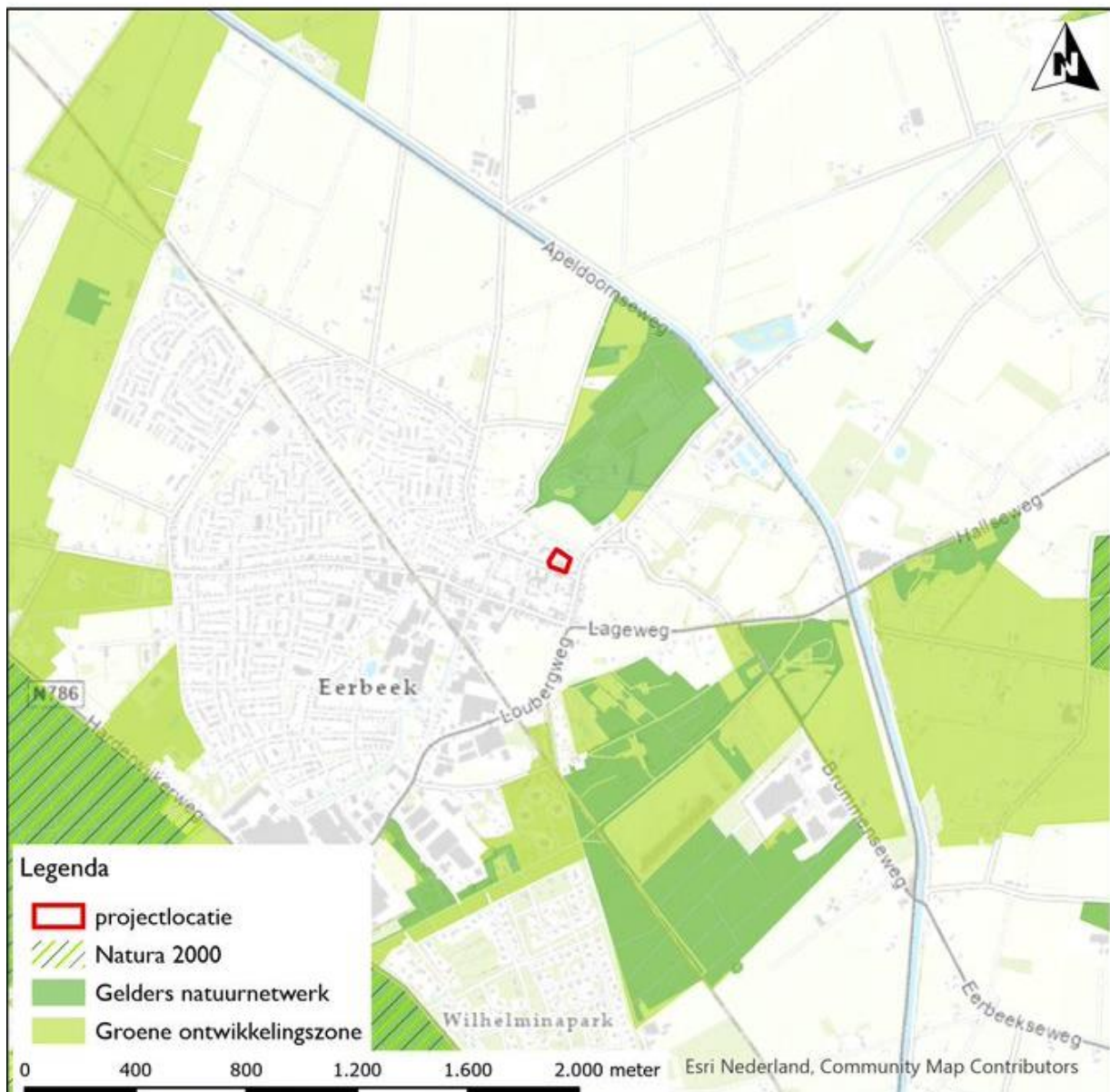
1.1 Scope

De quickscan Wet natuurbescherming moet antwoord geven op de onderstaande vragen.

- Wat is de kans op aanwezigheid van beschermde flora en fauna?
- Welke vervolgstappen (nader onderzoek) dienen genomen te worden om de aanwezigheid van de beschermde flora en fauna vast te stellen?
- Welke effecten heeft het initiatief op de (potentieel) aanwezige beschermde flora en fauna?
- Is een ontheffing op het soortbeschermingsdeel vanuit de Wet natuurbescherming noodzakelijk, of kunnen negatieve effecten ondervangen worden door het werken met goedgekeurde gedragscodes?
- Zijn er negatieve effecten in het kader van gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden, Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone) te verwachten bij dit initiatief?
- Is de regelgeving Houtopstanden van de Wet natuurbescherming van toepassing?

Opdrachtgever	Veluwonen
Onderzoekslocatie	Mavo-locatie aan de Derickskamp
Plaats	Eerbeek
Voorgenomen activiteit	Sloop gebouw en mogelijk verwijderen aanwezige beplanting.

Figuur 1: Ligging onderzoeksgebied in de regio en ten opzichte van beschermde natuurgebieden.

1.2 Kwaliteitsborging

Loo Plan is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Quickscans worden uitgevoerd door ecologen en getoetst door een ervaren ecooloog. Een quickscan is niet aan een bepaald seizoen gebonden en kan gedurende het gehele jaar plaatsvinden. Door te letten op habitatkenmerken en abiotische condities kan, ook voor soorten die op dat moment niet aanwezig zijn doordat zij bijvoorbeeld nachtactief zijn of zich in hun winterhabitat bevinden, worden vastgesteld of het plangebied een potentiële functie heeft. Voor een quickscan geldt geen vaste werkwijze; bij het onderzoek wordt, waar mogelijk, aangesloten op de geldende protocollen en Kennisdocumenten.

De bij het onderzoek betrokken personen (tabel 2) zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hen verrichte werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Loo Plan. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Loo Plan is ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Tabel 2: Bij onderzoek betrokken personen.

Datum quickscan	22 april 2021
Ecoloog	P. Engeltjes MSc
Opleiding	Biologie, Wageningen University, specialisatie Marine Biology
Functie	Junior medewerker ecologie Brede ecologische kennis
Interne collegiale toetsing rapportage	29 april 2021 R.J. Stoffer BASc Projectleider ecologie

2 Werkwijze

2.1 Literatuurstudie (soortwaarnemingen en biotoop)

De mogelijkheden voor beschermde soorten lopen per locatie en per aanwezig biotoop sterk uiteen. Specifieke kennis van de beschermde soorten en hun habitateisen is daarom essentieel. Tijdens een quickscan wordt de geschiktheid van een plangebied zowel vanuit de biotoop als vanuit de beschermde soort beoordeeld op basis van beschikbare literatuur en kaartmateriaal.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) wordt geraadpleegd om een beeld te krijgen van de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in de directe omgeving van het plangebied (lit. 1).

2.2 Gebiedsbescherming

De bescherming van Natura 2000-gebieden valt onder de Wet natuurbescherming. Met betrekking tot de Natura 2000-gebieden zijn de wettelijke verplichtingen om te voldoen aan de instandhoudingsdoelstellingen voor habitatten en soorten beschreven in de Natura 2000-beheerplannen.

Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Gelders Natuurnetwerk geregeld.

De ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de Natura 2000-gebieden en het Gelders Natuurnetwerk is in figuur 1 weergegeven. Er wordt een inschatting gemaakt of de voorgenomen ingreep mogelijk een negatief effect kan hebben op de beschermde natuurwaarden. Voor deze bepaling wordt de effectenindicator geraadpleegd (lit. 2).

In of nabij de Natura 2000-gebieden wordt gekeken of er mogelijk effecten te verwachten zijn en dus de noodzaak voor een 'voortoets' bestaat.

Voor de gronden in of nabij het Gelders Natuurnetwerk wordt beoordeeld of de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken. Voor plannen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland dient het 'nee, tenzij ...'-toetsingskader doorlopen te worden.

2.3 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is opgenomen in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. De bescherming van houtopstanden geldt in principe overal buiten de bebouwde kom.

Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken die een oppervlakte van 10 are of meer bevatten. Tevens valt onder houtopstanden rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

Buiten bescherming houtopstanden vallen bomen die benoemd zijn in artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, te weten:

- Houtopstanden binnen de bebouwde kom;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen (niet ouder dan 20 jaar);
- Kweekgoed;
- Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen, eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit populieren of wilgen;
- Het dunnen van een houtopstand;
- Populieren, wilgen, essen of elzen bedoeld voor productie indien zij ten minste elke 10 jaar worden geoogst, bestaan uit minstens tienduizend stoven per ha per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorgesneden door onbeplante stroken breder dan twee meter en zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Ingevolge artikel 4.2 is het verboden een houtopstand deels of geheel te vellen zonder hiervan een melding te maken bij Gedeputeerde Staten. Voor vriend- of hakhout is dit niet van toepassing. Binnen 3 jaar moet het gevelde deel weer zijn herplant.

Afhankelijk van de geplande werkzaamheden wordt door de ecooloog bepaald of een kapmelding van toepassing is.

2.4 Soortbescherming

Omgang met artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming wordt tijdens een quickscan inzichtelijk gemaakt. Het gaat hierbij om:

1. *Soorten van de Vogelrichtlijn. Artikel 3.1.*
2. *Soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn. Artikel 3.5.*
3. *Overige beschermde soorten. Artikel 3.10*

Op basis van één veldbezoek door een ecooloog wordt de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten onderzocht. Dit gebeurt aan de hand van de terreingesteldheid, een brede ecologische kennis en bekende literatuurgegevens. In bijlage 2 zijn de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen waarop de geschiktheid van het terrein wordt beoordeeld.

Gebouwen worden aan de buitenzijde en indien nodig van binnen beoordeeld op hun geschiktheid.

In het veld wordt ook gekeken naar de samenhang van het project met de omgeving. Zo wordt bepaald of de betreffende locatie onderdeel van een groter (landschappelijk) geheel is, of dat het geïsoleerd ligt, bijvoorbeeld een klein bosje in een intensief agrarische omgeving. Dit kan van betekenis zijn voor de waardetoekenning van het onderzoeksgebied voor eventueel aanwezige beschermde soorten. Binnen de opdracht wordt niet onderzocht of er andere initiatieven in de omgeving spelen en wordt niet getoetst op cumulatie van effecten.

3 Resultaten

3.1 Huidige situatie en biotoop

Het studiegebied ligt binnen de bebouwde kom van Eerbeek. Het studiegebied is omgeven door woningen, maar verder naar het noorden en oosten ligt het buitengebied van Eerbeek, met de Eerbeekse Beek gelegen ten noorden van het studiegebied.

Tabel 3: Huidige situatie.

Algemeen	Voormalige Mavo-locatie (schoolgebouw)
Voorgenomen activiteit	Sloop gebouw
Omgeving	Bebouwde omgeving en agrarisch gebied

In het studiegebied is het voormalige schoolgebouw van de Mavo gelegen, gebouwd in 1956. Het gebouw is in de afgelopen jaren antikraak bewoond, maar wordt meer recentelijk als winkelruimte en opslag verhuurd.

Het gebouw is uit steen opgebouwd en het dak is pangedekt (foto 4 en 16). Het gebouw heeft een spouwmuur. In deze spouwmuur zijn openingen aanwezig in de vorm van open stootvoegen (foto 3) en ventilatieroosters en mogelijk ook via de daktrim en kantpannen (foto 5). Aan de voorzijde van de het gebouw, achter de conifeer en hulst is een oud kelderluik aanwezig (foto 17) die (door shade) ook aansluit op de spouwmuur. De spouwmuur zelf is nageïsoleerd. De ruimte onder de dakpannen is toegankelijk via de ruimte onder de kantpannen en verschoven dakpannen in het dakvlak (foto 4). Bij de dakgoot is de toegang tot onder de dakpannen beperkt door het aanwezige combiprofiel (foto 16). De lagere delen aan de achterzijde van het gebouw hebben een plat dak met grind.

Aan de achterzijde (noordzijde) van het gebouw is veel klimop aanwezig tegen het gebouw (foto 5, 6 en 18). In deze klimop zijn ook verschillende nesten van vogels aangetroffen, waarvan er één bezet werd door een duif. Omdat de klimop aan de onderzijde is afgezaagd is de plant kaal, en biedt minder beschutting. Voordat de klimop is afgezaagd is de klimop op verschillende locaties al tot onder de dakpannen, daktrim en overstek en door ventilatierooster e.d. heen gegroeid. Dit biedt nog meer potentiële toegangen tot onder het dak.

Het schoolgebouw heeft een kleine kelder die in open verbinding staat met de kruipruimte.

De rest van het studiegebied bestaat uit het oude schoolplein/speelveld. De begroeiing op het terrein is sterk verwilderd, maar is meer recentelijk voor een gedeelte gesnoeid. Het grasveld is zeer oneven en begroeid met voornamelijk gras, afgewisseld met enkele zeer algemene kruiden als paardenbloemen en distels. Het aanwezige struikgewas

bestaat uit een variatie van struiken, waaronder coniferen, hult en braamstruiken. Ook zijn er nog enkele grotere bomen aanwezig, waaronder een dode, deels ontkroonde, boom met veel losse schorsplaten.

Tabel 4: Aanwezige biotopen.

Biotoop	Aanwezig	Detail	Foto's
Gebouwen	Ja	Schoolgebouw uit 1956. Opgebouwd uit stenen met een spouwmuur en een combinatie van pangedekt dak en plat dak met grind.	1, 2, 3, 4, 5 en 7
Water	Nee	-	
Beplanting houtachtig	Ja	Verschillende soorten struiken en bomen. Ook is er (dode) klimop tegen het gebouw aanwezig.	5, 6, 8, 9 en 10
Tuin/erf	Ja	Grasveld met verschillende algemene kruiden.	2
Agrarisch gebied	Nee	-	

3.2 Gebiedsbescherming

Het studiegebied ligt op 1,6 kilometer afstand (tabel 5) van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied de Veluwe en op 1,9 kilometer van de Landgoederen Brummen. Het studiegebied ligt op 150 meter afstand van gebieden aangewezen binnen het Gelders Natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone (deelgebied 129 Eerbeek en Laag Soeren, lit. 12).

Negatieve effecten van verstoring door bijvoorbeeld trillingen, licht of geluid zijn, gezien de afstand en het omliggende bebouwde gebied van Eerbeek, op voorhand uit te sluiten. Negatieve effecten ten aanzien van stikstofdepositie zijn echter niet op voorhand uit te sluiten zonder een Aeriusberekening.

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen invloed op de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone.

Tabel 5: Afstand projectgebied tot beschermde gebieden.

Beschermde gebieden	Afstand	Effect	Vervolg
Natura 2000-gebied Veluwe	1,6 km	Mogelijk	Aeriusberekening uitvoeren
Natuurnetwerk Nederland	150 meter	Geen	Geen toetsing aan het betreffende regime

3.3 Houtopstanden

In het studiegebied zijn enkele (<10 stuks) alleenstaande bomen aanwezig op het schoolterrein. Het studiegebied ligt binnen de bebouwde kom van Eerbeek.

Hierdoor is er geen sprake van houtopstanden binnen de Wet natuurbescherming.

3.4 Omgevingscheck

Het studiegebied ligt aan de rand van de bebouwde kom van Eerbeek, behorend tot de gemeente Brummen. Uit de omgevingscheck blijkt dat de meeste woningen in de directe omgeving in ongeveer dezelfde periode of eerder zijn gebouwd (voor 1970, zie bijlage 4). In grote lijnen geldt dat woningen die in een vergelijkbare periode zijn gebouwd dezelfde opbouw hebben (bijvoorbeeld spouwmuur) en materiaaltoepassing (baksteen, pangedekt). Hierdoor is er vaak een grote overeenkomst in de vestigingsmogelijkheden voor beschermde soorten.

Oudere woningen hebben over het algemeen meer potentiële verblijfplaatsen dan nieuwere woningen. Het feit dat de huismusnesten die tijdens het veldbezoek zijn waargenomen aanwezig zijn bij de woningen die voor 1940 gebouwd zijn bevestigt dit beeld.

Woningen die na 1970 gebouwd zijn hebben over het algemeen minder potentiële vestigingsmogelijkheden doordat deze woningen over het algemeen al goed geïsoleerd zijn. De relatief hoge energielabels van de nieuwere woningen in de omgeving van het studiegebied (bijlage 5), zijn een tweede indicatie dat hier minder vestigingsmogelijkheden aanwezig zijn.

Tijdens nadere onderzoeken die door Loo Plan bij woningen in Eerbeek zijn uitgevoerd, zijn nagenoeg altijd verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de huismus aangetroffen (lit. 16, 17, 18, 19 en 20). Ook verblijfplaatsen van de laatvlieger zijn regelmatig aangetroffen, maar deze zijn niet zo algemeen als die van de gewone dwergvleermuis. Binnen Eerbeek zijn verschillende wijken aangetroffen waar de gierzwaluw in grote aantallen voorkomt, terwijl er ook wijken zijn waar deze soort niet of nauwelijks voorkomt. Aangezien de gierzwaluw een koloniebroeder is, wordt de aanwezigheid van de gierzwaluw niet altijd bepaald door de geschiktheid van de woningen.

3.5 Soortbescherming

De resultaten geven een overzicht van de aangetroffen soorten en de mogelijk aanwezige soorten in het gebied. De gegevens zijn zowel gebaseerd op literatuur als waarnemingen tijdens het veldbezoek.

Hieronder wordt per soortgroep enkel gekeken naar soorten die strikt beschermd zijn en niet naar de soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Als een biotoop niet geschikt is, wordt hieronder geen toelichting gegeven. Gedacht kan worden aan: geen water aanwezig in plangebied, dan is het evident dat de biotoop ook ongeschikt is voor vissen.

Vanwege de strikte bescherming van alle soorten vleermuizen, en het verschil in handelen tussen nesten en jaarrond beschermde nesten van vogels, zijn deze groepen apart onderscheiden.

PLANTEN

Op het terrein zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de aangetroffen plantensoorten (gras, distel, braam) betreft het een voedselrijk grasland. Op basis van het aanwezige habitat, erf en braakliggende terrein, en de nabijgelegen agrarische gebieden wordt de aanwezigheid van beschermde plantensoorten binnen het projectgebied uitgesloten. Ook vanuit de NDFF zijn er geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend in de omgeving van het studiegebied.

VOGELS ALGEMEEN

Op het terrein zijn verschillende bomen en struiken aanwezig waarin algemene broedvogels hun nest kunnen maken. In en om het studiegebied zijn algemene broedvogels zoals merel, koolmees, Turkse tortel en houtduif waargenomen.

Tijdens het veldbezoek zijn drie nesten aangetroffen in de grote klimopplanten tegen het gebouw (foto 6 en 18). Twee van deze nesten waren onbewoond, maar de derde werd bezet door een Turkse tortel (foto 18).

De afgezaagde klimopplanten zijn minder geschikt vanwege de afwezigheid van blad en beschutting, maar voor de minder kieskeurige Turkse tortel maakt dit niet uit.

VOGELS (JAARROND BESCHERMDE NESTEN)

In bebouwde gebieden zijn twee vogelsoorten te verwachten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: de huismus en de gierzwaluw.

Tijdens het veldbezoek zijn er nesten van huismussen waargenomen bij de omliggende woningen rond het studiegebied. De huismussen hadden geen aandacht voor het schoolgebouw, maar zaten soms wel in de aanwezige struiken rond het gebouw. Gezien het aanwezige combiprofiel bij de dakgoot (foto 16) zijn de nestmogelijkheden bij het schoolgebouw beperkt, maar, gezien de ruimte onder de kantpannen (foto 5) en de verschoven dakpannen in het dakvlak (foto 4), niet uit te sluiten.

Ten tijde van het veldbezoek was de gierzwaluw nog niet in het gebied teruggekeerd. Vanuit de NDFF zijn wel waarnemingen van de gierzwaluw boven het studiegebied bekend. Het dak is niet stijl, waardoor de openingen in het dakvlak slecht toegankelijk zijn voor de gierzwaluw. De potentiële nestmogelijkheden voor de gierzwaluw zijn hierdoor beperkt tot de kantpannen op de kopse gevels.

In de ruimere omgeving van het studiegebied zijn ook waarnemingen bekend van de steenuil. De steenuil is de bekendste van de kleinere uilensoorten. Het leefgebied van de steenuil bestaat veelal uit kleinschalige cultuurlandschappen met een variatie aan houtwallen, heggen, weiljes en knoestige bomen (lit. 13 en 14). In grootschalige landbouwgebieden is de steenuil afhankelijk van gevarieerde erven bij boerderijen of vrijstaande huizen. Het jachtgebied bestaat uit open terrein met het hele jaar door lage vegetatie, zoals weilanden.

De steenuil broedt in allerlei natuurlijke holtes van bomen, vooral knotwilgen en oude fruitbomen. Ook broedt de steenuil in rustige hoekjes of nissen van gebouwen of schuren en in speciale nestkasten.

In het studiegebied kunnen verblijfplaatsen van deze soort worden uitgesloten doordat er geen toegangen voor deze soort in het gebouw aanwezig zijn en er in de aanwezige bomen geen geschikte holtes zijn. Daarnaast zijn er ook geen sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van de steenuil in het studiegebied. Het veldje is relatief klein en ligt binnen de bebouwde kom waardoor deze niet geschikt is als foerageergebied voor de steenuil. In de ruimere omgeving van het studiegebied is wel geschikt foerageergebied aanwezig in de vorm van een kleinschalig agrarisch landschap

ZOOGDIEREN

Tijdens andere nadere onderzoeken die in Eerbeek uitgevoerd zijn is regelmatig de steenmarter waargenomen. De steenmarter is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden. De soort heeft o.a. verblijfplaatsen in boomholtes, onder takkenhopen of houtstapels, in door een ander dier gegraven holen, in kruipruimtes, in schuurtjes, in spouwmuren en op zolders/vlieringen (lit. 10 en 11).

Binnen het schoolgebouw zijn verschillende sporen aangetroffen zoals afgebeten veertjes op de vloer op de eerste verdieping van het gebouw (foto 14), waar er een doorgang is naar de ruimte onder de dakpannen (foto 13). In het klaslokaal daarnaast zijn ook aangevreten zaden aangetroffen, deze zijn van een muis of rat afkomstig (foto 15). In de kelder (die in verbinding staat met de kruipruimte) is een grote hoop bladeren en isolatiemateriaal uit de spouwmuur aanwezig (foto 11). Hier zijn ook resten van een vogel aangetroffen (foto 12). Het is niet onmogelijk dat de bladeren en het isolatiemateriaal naar binnen gewaaid is door het kelderluik.

Het gaat hier om zeer oude sporen. De afgebeten veren waren oud en zeer bros en de resten van de vogel in de kelder waren dermate oud dat het onmogelijk was om te achterhalen of het om prooiresten ging. In het schoolgebouw zijn geen sporen aangetroffen van recent gebruik. Gezien de preventieve maatregelen die in het verleden tegen de rat zijn genomen en het ontbreken van recente sporen, kan een in gebruik zijnde verblijfplaats van steenmarter in het projectgebouw uitgesloten worden.

Het dichte struikgewas kan ook een potentiële verblijfplaats vormen voor de marter. Onder het struikgewas zijn geen sporen van marters aangetroffen, enkel aangevreten zaden. Dit zijn geen sporen die indicatief zijn voor de marters en eerder voor de bruine rat of voor muizen. Voor de kleine marterachtigen is het studiegebied ook niet geschikt door de ligging binnen de bebouwde kom.

Vanuit de NDFF is ook een waarneming van de eekhoorn bekend. Deze soort is een uitgesproken boombewoner die een nest van takken en bladeren hoog (minstens 5 meter) in bomen bouwt (lit. 10 en 11). Soms worden ook boomholten, oude kraaien- of eksternesten of grote nestkasten als nestplaats gebruikt.

In het studiegebied zijn tijdens het veldbezoek geen eekhoornnesten in de bomen aangetroffen. Daarnaast zijn er in de aanwezige bomen geen boomholten aanwezig en zijn er geen vraatsporen onder de bomen geconstateerd.

In Eerbeek is regelmatig de egel waargenomen. De egel heeft vaste verblijfplaatsen onder lage dichte struiken of onder bladerhopen. Soms verblijven ze in/onder (ongebruikte) schuurtjes (lit. 10 en 11).

Het struikgewas op het terrein is potentieel geschikt als verblijfplaats van de egel. De egel is echter in Gelderland vrijgesteld van de Wet natuurbescherming. Wel moet aan de zorgplicht voldaan worden.

VLEERMUIZEN

In dorpen en steden komen enkele algemene vleermuissoorten voor, waarvan de verblijfplaats beschermd is. Met name de gewone dwergvleermuis komt veel voor in gebouwen in steden en dorpen en heeft aan weinig ruimte voldoende. Op basis van de biotoopkenmerken (lit. 15) en de eerder uitgevoerde onderzoeken binnen Eerbeek (lit. 16, 17, 18, 19 en 20), zijn verblijfplaatsen van de gewone en ruige dwergvleermuis en de laatvlieger in het gebouw niet uit te sluiten.

Hoewel de spouwmuur maar beperkt geschikt is voor vleermuizen doordat deze is nageïsoleerd, zijn verblijfplaatsen hier niet uit te sluiten doordat het isolatiemateriaal mogelijk is ingezakt en/of verwijderd door dieren. Gezien het isolatiemateriaal dat verspreid in en rond het gebouw is aangetroffen is dit zeer aannemelijk. Daarnaast zijn er ook nog mogelijkheden voor verblijfplaatsen onder de dakpannen door de toegangen onder de kantpannen.

Aan de achterzijde van het gebouw is een oude boom aanwezig, waarvan de schors gedeeltelijk heeft losgelaten van de stam (foto 8 en 9). Deze ruimtes zijn potentieel geschikt voor verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zoals de ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis (lit. 15).

Bij de voorbereiding van het Vleermuisprotocol 2017 is door Korsten, Bouman en Tuitert (lit. 21) een notitie opgesteld over (massa)-winterverblijfplaatsen. Op basis van deze notitie wordt deze verblijfsfunctie verwacht bij steenachtige gebouwen met een groot volume en vaak afwijkend van de omgeving. Bijvoorbeeld een flat van 5 hoog in een gebied met laagbouwwooningen, maar ook een forse boerderij in het landelijk gebied.

Het gebouw in het studiegebied voldoet hier niet aan. Het gebouw is met twee verdiepingen niet bijzonder hoog en het volume van het gebouw wijkt ook niet veel af van de appartementencomplexen die ten zuiden van het studiegebied liggen.

OVERIGE SOORTEN

Op basis van de NDFF, het aanwezige habitat en de waarnemingen tijdens het veldbezoek worden andere aanwezige beschermde soorten uitgesloten.

4 Effectbeoordeling en conclusie

4.1 Gebiedsbescherming

Het studiegebied ligt op 1,6 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, de Veluwe. Effecten zoals trillingen, licht en geluid zijn op voorhand uitgesloten, maar een mogelijk effect door stikstofdepositie is niet uit te sluiten.

Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een Aeriusberekening uitgevoerd te worden.

Er zijn geen effecten van de werkzaamheden op de natuurwaarden van gebieden behorend tot het Gelders natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone.

4.2 Houtopstanden

Er is geen sprake van houtopstanden binnen de Wet natuurbescherming.

Toetsing aan de verplichtingen vanuit de Wet natuurbescherming onderdeel bescherming houtopstanden is niet aan de orde.

4.3 Soortbescherming

De beplanting in het studiegebied en in mindere mate het projectgebouw, bieden potentiële nestlocaties voor algemene broedvogels, zoals de merel, koolmees, Turkse tortels en houtduif. Alle broedende vogels zijn beschermd en mogen slechts onder strikte voorwaarden verstoord worden. Buiten het broedseizoen (globaal van begin maart tot half augustus) is er vanuit deze groep geen belemmering voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Wanneer werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden, moet voorafgaand een broedvogelcheck plaats vinden om broedlocaties uit te kunnen sluiten.

Het projectgebouw is potentieel geschikt voor verblijfplaatsen van de huismus en gierzwaluw. Nesten van huismussen en gierzwaluwen zijn jaarrond beschermd. Bij de sloop van het gebouw zullen eventuele verblijfplaatsen verstoord en vernield worden, waardoor de Wet natuurbescherming overtreden wordt.

Naar de aanwezigheid van en de eventuele functie van het projectgebied voor huismussen en gierzwaluwen dient een nader onderzoek plaats te vinden (conform het Kennisdocument Huismus en het Kennisdocument Gierzwaluw).

Het projectgebouw is potentieel geschikt als verblijfplaats voor beschermde gebouwbewonende vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. De aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen bij het gebouw is echter uitgesloten. Daarnaast is de dode boom op het terrein geschikt als verblijfplaats voor de gewone en ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis. Bij de sloop van het gebouw en de kap van de boom worden potentiële verblijfplaatsen verstoord en vernield, waardoor de Wet natuurbescherming overtreden wordt.

Naar de aanwezigheid en eventuele functie van het projectgebied voor gebouw- en boombewonende vleermuizen dient een nader onderzoek plaats te vinden (conform het meest recente Vleermuisprotocol).

Op basis van de waarnemingen tijdens het veldbezoek wordt een in gebruik zijnde verblijfplaats van de steenmarter uitgesloten. Omdat het gebouw in potentie geschikte toegangen bevat én de steenmarter in de buurt voorkomt wordt zorgvuldigheidshalve aangeraden om tijdens de inventarisaties voor de gierzwaluwen en vleermuizen op de aanwezigheid van de steenmarter te letten. Indien deze alsnog wordt aangetroffen kan een nader onderzoek naar deze soort nog noodzakelijk zijn.

Het struikgewas op het terrein is potentieel geschikt als verblijfplaats voor de egel. Hoewel de egel is vrijgesteld van de Wet natuurbescherming geldt wel de zorgplicht. De egel moet de gelegenheid krijgen om veilig bij de werkzaamheden weg te komen.

Tabel 6: Beoordeling soortbescherming.

Soortgroep/soort	Biotoop geschikt	Beschermde soort aanwezig	Effect op soort
Planten	Ja	Nee	Nee
Vogels - algemeen	Ja	Ja	Nee ¹
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Ja	Mogelijk	Mogelijk
Steenmarter	Ja	Nee ²	Nee
Vleermuizen (gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis)	Ja	Mogelijk	Mogelijk
Overige soorten	Nee	Nee	Nee

¹ Mits werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

² Aangetroffen mogelijke sporen waren zeer oud, geen sporen van recent gebruik aangetroffen.

ACHTERGRONDINFORMATIE

1. Nationale Databank Flora en Fauna
Geraadpleegd op 28-4-2021
2. <https://www.synbiosys.alterra.nl/bijl2/effectenindicatorappl.aspx?selectGebied=57&selectActiviteit=Woningbouw&submit=Toon+effecten&subj=effectenmatrix>
3. Gegevensautoriteit Natuur (GaN) in samenwerking met het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdiervereniging Vleermuisprotocol
4. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0
5. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument ruige dwergvleermuis, *Pipistrellus nathusii*, versie 1.0
6. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gewone grootoorvleermuis, *Plecotus auritus*, versie 1.0
7. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument rosse vleermuis, *Nyctalus noctula*, versie 1.0
8. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument huismus, *Passer domesticus*, versie 1.0
9. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gierzwaluw, *Apus apus*, versie 1.0
10. Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys, 2016
Atlas van de Nederlandse zoogdieren
Natuur van Nederland 12
KNNV Uitgeverij
11. Diepenbeek, A. van & P. Twisk, 2014
Veldgids Europese Zoogdieren
KNNV-Uitgeverij
12. https://www.gelderland.nl/bestanden/Geo-teksten/Dataset/POVE_B_Kernkwal_deelgeb/htm/109851.html
13. Hustings, F. en J. Vergeer, 2002
Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000
KNNV-Uitgeverij / Sovon
14. Harxen, R. van & P. Stroeken, 2011
De Steenuil
KNNV-Uitgeverij
15. Limpens, H, J. Regelink en R. Koelman, 2010
Cursusmap Vleermuizen en planologie
16. Loo Plan, 2020
Nader onderzoek Wet natuurbescherming Noorder Enk, Eerbeek
Rapport nummer: 2020-100750-1744
17. Loo Plan, 2019
Nader onderzoek Wet natuurbescherming Kloosterstraat en Rembrandtlaan, Eerbeek
Rapportnummer: 2019-100794-1421
18. Loo Plan, 2019
Nader onderzoek Wet natuurbescherming Kantoorpand Veluwonen, Eerbeek
Rapportnummer: 2019-100795-1422
19. Loo Plan, 2018
Nader onderzoek Wet natuurbescherming Gemeentewerf,

-
- Eerbeek
Rapportnummer: 2018-100311-47
20. Loo Plan, 2017
Nader onderzoek Wet natuurbescherming Gerard Doustraat,
Kloosterstraat, Hobbemastraat, Veldkantweg en Huygenslaan,
Eerbeek
Rapportnummer: 2017-657-1949
21. Korsten, Bouman en Tuitert
(Massa-)winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen :
discussiestuk Vleermuisprotocol 2017

BIJLAGEN

1. Wettelijk kader algemeen

De bescherming van inheemse (van nature in Nederland voorkomende) in het wild levende planten- en diersoorten is vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en de Boswet.

Doelstelling van de Wet natuurbescherming is de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten en dieren te waarborgen.

De wet gaat uit van het 'nee, tenzij ...'-principe. Beschermen staat voorop en ingrijpen is een uitzondering.

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingscategorieën:

- Soorten van de Europese Vogelrichtlijn.
- Soorten van de Europese Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn.
- Nationaal beschermde soorten.

Voor alle soorten in Nederland geldt de zorgplicht.

Toetsing van projecten bij ruimtelijke ingrepen vindt plaats volgens het stroomschema op de volgende pagina.

Een vrijstelling van de ontheffingsplicht (stap 3 in het stroomschema) kan van toepassing zijn mits gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes zijn geldig in het kader van bestendig beheer en onderhoud dat geen wezenlijke invloed heeft op beschermde soorten.

In het geval van ruimtelijke ingrepen kan voor matig soorten, indien de werkzaamheden niet conform een goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd, een ontheffing aangevraagd worden als de activiteit de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar brengt.

De activiteit dient een in de wet gedefinieerd belang te dienen.

1.3 Stappenplan soortenbescherming

*Stappenplan soortenbescherming
(uit Brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken)*

2. Toetsingscriteria quickscan

Zowel voor beschermde planten als voor beschermde dieren zijn hieronder de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen waarop de geschiktheid van het terrein (biotoop) wordt beoordeeld. De lijst is niet uitputtend; dit betekent dat de waarnemer te allen tijde kritisch blijft kijken naar de potenties, omgeving en mogelijkheden van de locatie.

1. Groeiplaatsen van beschermde plantensoorten

- Voedselrijkdom
- Bijzonder biotoop aanwezig (bijvoorbeeld heide, vennen)
- Landgebruik (intensief, erf, tuin, bos)
- Mogelijk dat soort is aangeplant

2. Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten

- Nesten
- Soort biotoop
- Aanwezigheid water
- Voedselrijkdom biotoop
- Landgebruik (extensief, verwaarloosd, erf, tuin)
- Holten, spleten, scheuren in bomen
- Sporen, zowel wissels als uitwerpselen en prooiresten
- Specifieke indicatiesoorten (bijvoorbeeld zoetwatermossel voor bittervoorn)
- Verstoringbronnen in de omgeving (licht, geluid, barrières)
- Geschiktheid gebouwen
 - Gebruik (leegstaand, continue in gebruik, seizoensgebonden)
 - Type dakbedekking (pangedekt, ruimte bij daktrim platte daken etc.)
 - Materiaalgebruik (isolatie, hout, metaal)
 - Bouwwijze (spouwmuur, enkelsteens, open stootvoegen)
 - Onderhoudstoestand (nieuwbouw, verwaarloosd, gerenoveerd)
 - Afwerking/toegankelijkheid (o.a. scheuren / stootvoegen / ventilatieroosters)
 - Aanwezigheid en type zonneschermen
 - Aanwezigheid en onderhoudsstaat van vogelschroot / gootdrains / dakramen / dakkapellen / kilgoten / loodslabben en dergelijke

Ook andere delen van het leefgebied die onlosmakelijk met het functioneren van de nest-/verblijfplaats verbonden zijn:

- Essentieel foerageergebied
- Vliegroutes/verbindingzones
- Landhabitat van amfibieën

3. Foto's

1 Voorzijde schoolgebouw.

2 Achterzijde schoolgebouw met het oude speelveld.

3 Open stootvoegen op de gevel van het schoolgebouw.

4 Pangedekte dak

5 Een van de kopse gevels met kantpannen. In de hoek van het gebouw is één van de grote, dode, klimop-planten aanwezig die zich onder de overstek, kantpannen en door het ventilatierooster heen heeft gwerkt. Op het dak zitten nog twee houtduiven.

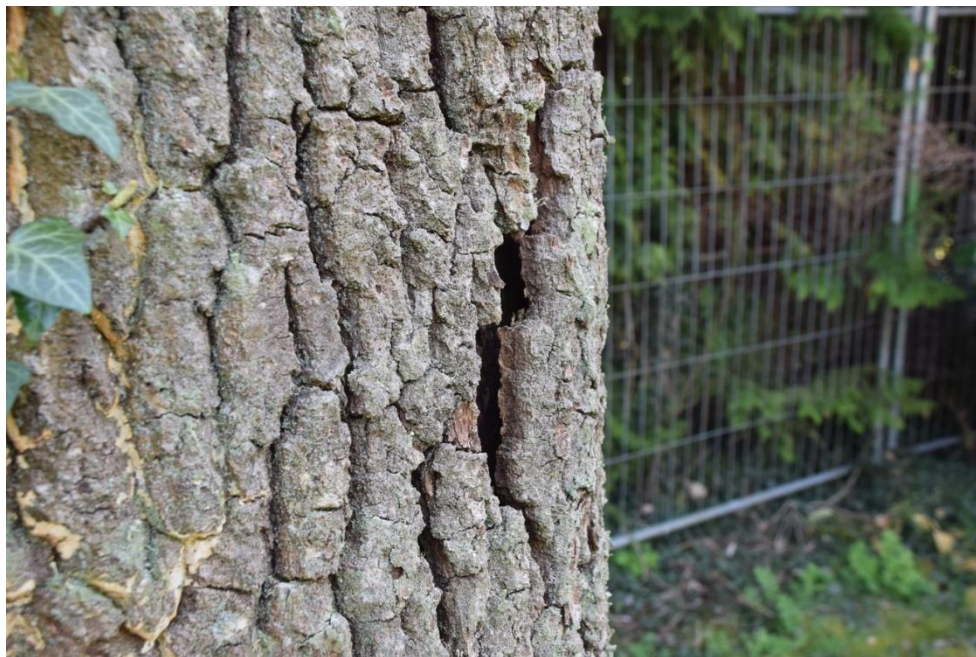
6 Dode klimop-plant met twee ongebruikte vogelnesten.

7 Lagere gedeelte van het schoolgebouw met boeidelen en daktrim.

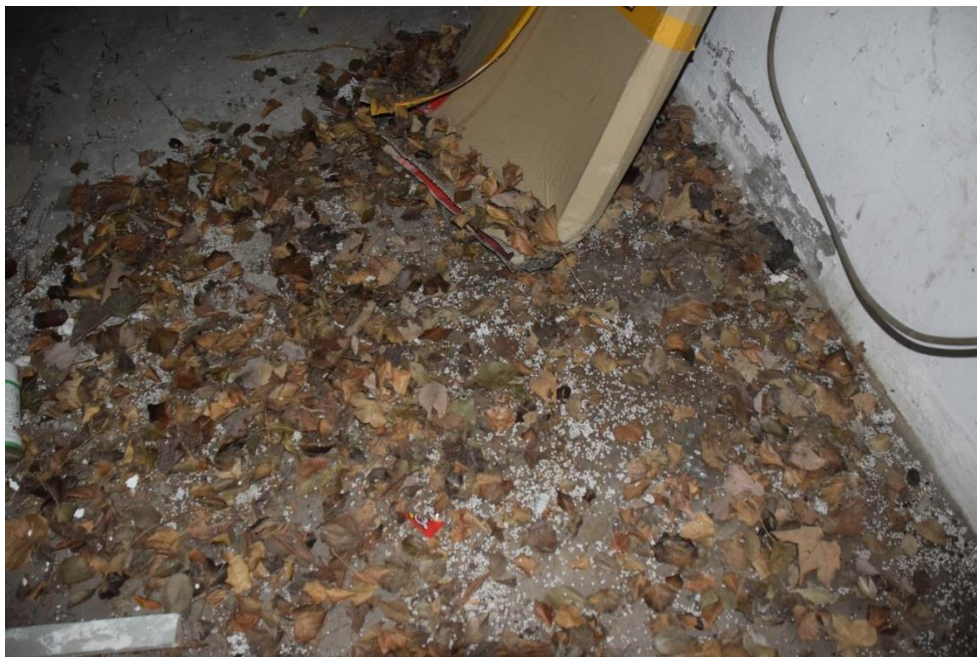
8 Dode boom achter op het terrein.

9 Closeup van de losse schorsplaten aan de dode boom.

10 Dicht struikgewas van onder andere coniferen en hulst.

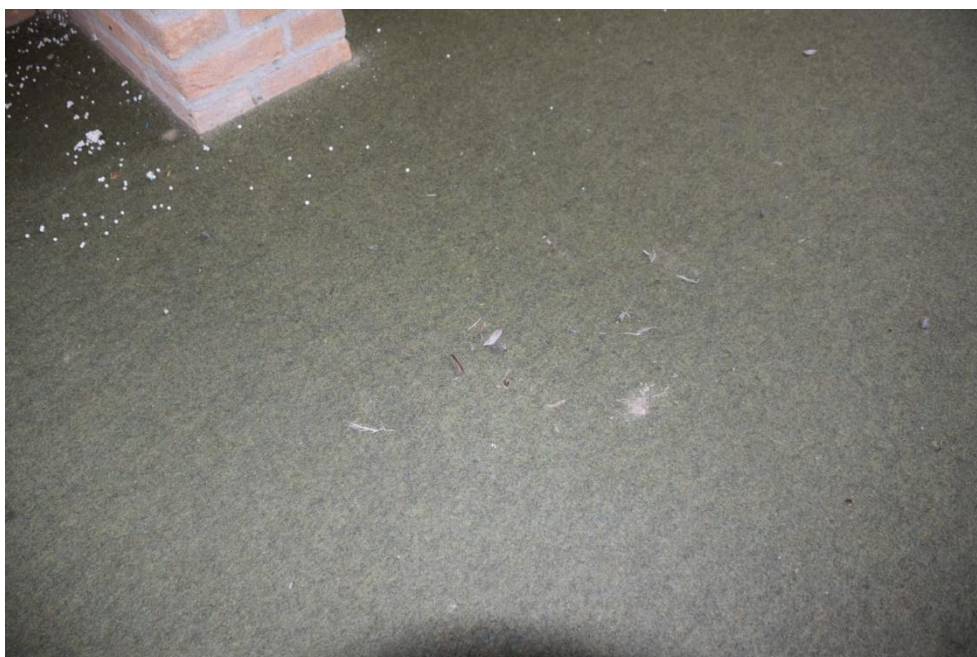
11 Verzameling van bladeren en isolatiemateriaal in de kelder van het gebouw.

12 Resten van een vogel in de kelder.

13 Gang op de eerste verdieping van het gebouw met een doorgang naar de ruimte onder het dak.

14 Enkele afgebeten veren op de vloer van de locatie in foto 13.

15 Enkele aangevreten zaden in de hoek van het klaslokaal grenzend aan de gang in foto 13.

16 Combiprofiel onder de dakpannen bij de dakgoot.

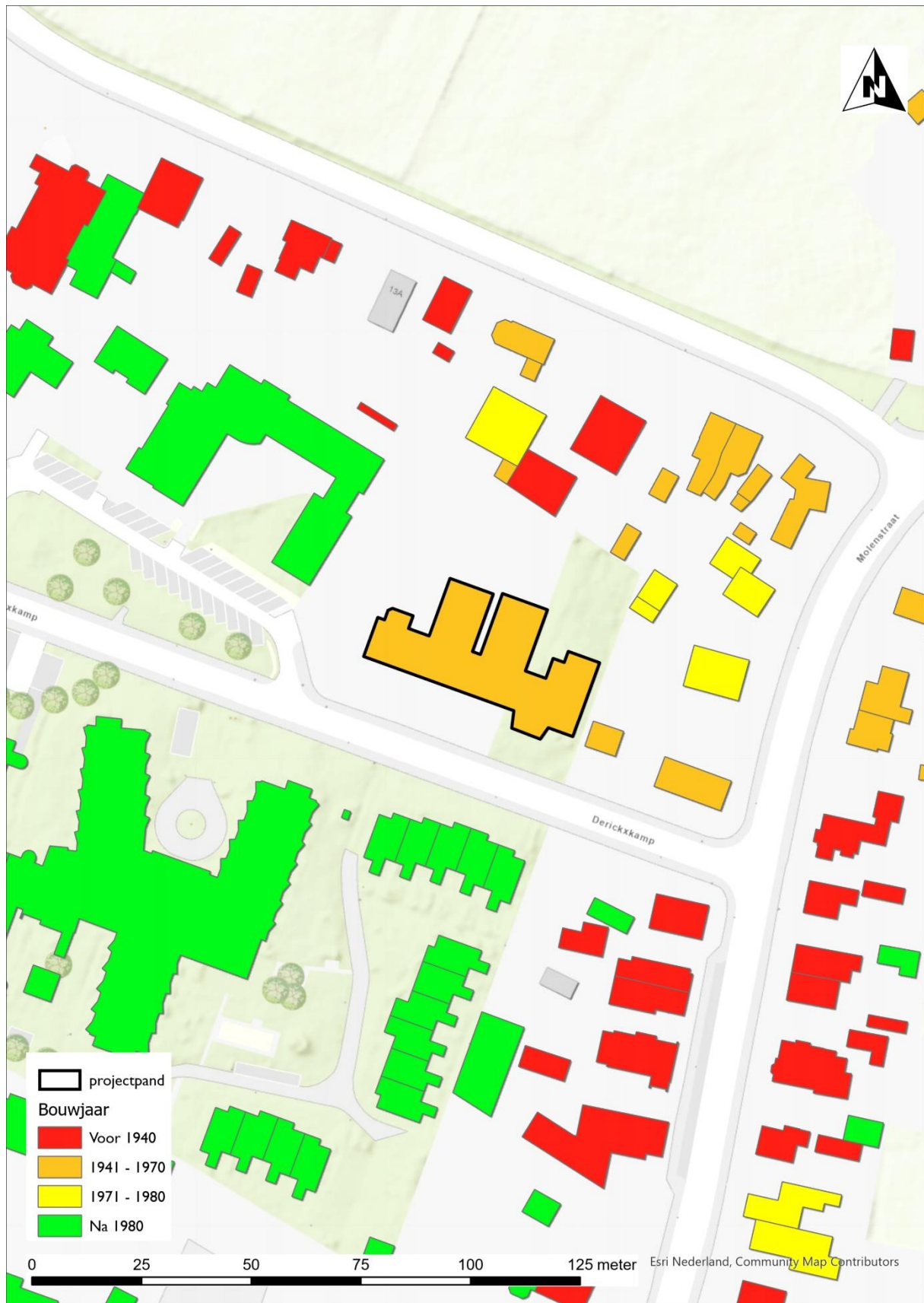

17 Oud kelderluik met een grote toegang tot de spouwmuur en de kruipruimte, hoewel deze geblokkeerd is door isolatiemateriaal.

18 Bezet nest van een Turkse tortel op de bak van het zonnescherm, tussen de dode klimop.

4. Bouwjaren projectgebouwen e.o.

5. Energielabels projectgebouwen e.o.

6. Detaillering voorgenomen werkzaamheden

